

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs Qvintvs. Vtrum filio conueniat inuisibiliter mitti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82303)

Contra vltimam concl. sunt argumenta Greg. A
Arimin. relata & soluta à Capr. in 1. dist. 14. qu. v-
nica, quæ refert etiam & soluit Iauell. super hoc
art.

ARTICVLVS QVARTVS.

Virum patri conueniat mitti.

²¹⁹
1. dist. 15. q.
2. artic. vni
60.
AD Quartum sic proceditur. Videtur, quod patri
etiam conueniat mitti. Mitti enim diuinam
personam est ipsam dari, sed pater dat seipsum (cum
haberi non possit nisi seipso donante) ergo potest dici
quod pater mittat seipsum.

2 Præterea. Persona diuina mittitur secundum
inhabitationem gratiæ. Sed per gratiam tota Trini-
tas inhabitat in nobis, secundum illud Ioan. 14. Ad eum
veniemus, & mansionem apud eum faciemus. Ergo
qualibet diuinarum personarum mittitur.

3 Præterea. Quicquid conuenit alicui personæ,
conuenit omnibus, præter notiones & personas. Sed
missio non significat aliquam personam, neque etiam
notionem, cum sint tantum quinque notiones, vt su-
pra dictum est; ergo cuilibet personæ diuinæ conuenit
mitti.

q. 32. art. 3.

Lib. 2. de
Tri. n. cap. 5
paulo post
pri.

Art. 1. & 2.
huius q.

Sed contra est, quod Augustin. dicit in secundo
lib. de Trin. quod solus pater nunquam legitur missus.

Respondeo dicendum, quod missio in sui ratione
importat processionem ab alio: & in diuinis secundum
originem, vt supra dictum est. * Vnde cum pater non
sit ab alio, nullo modo conuenit sibi mitti, sed solum fi-
lio & Spiritui sancto, quibus conuenit esse ab alio.

Ad primum ergo dicendum, quod si dare importet
liberalem communicationem alicuius, sic pater dat
seipsum in quantum se liberaliter communicat crea-
tura ad fruendum. Si vero importet auctoritatem
dantis respectu eius quod datur, sic non conuenit dari
in diuinis, nisi personæ quæ est ab alio sicut nec mitti.

Ad secundum dicendum, quod licet effectus gratiæ,
sit etiam à patre, qui inhabitat per gratiam, sicut &
filius & Spiritus sanctus: quia tamen non est ab alio,
non dicitur mitti. Et hoc est quod dicit Aug. * 4. de
Trin. quod pater cum in tempore à quoquam cogno-
scitur, non dicitur missus. Non enim habet de quo sit,
aut ex quo procedat.

Libro 4. de
Trin. cap.
20. post
med. 10. 3.

Ad tertium dicendum, quod missio in quantum im-
portat processionem à mittente, includit in sui signi-
ficatione notionem non quidem in speciali, sed in ge-
nerali, prout esse ab alio est commune duabus notioni-
bus.

Forma Textus.

CONCL. est: Patri nullo modo conuenit mitti,
sed filio & Spiritui sancto. Probatur. Missio
in sui ratione importat processionem ab alio,
& in diuinis secundum originem: at pater non
est ab alio, filius autem & Spiritus S. sunt ab alio;
ergo patri nullo modo conuenit mitti, sed
filio solum & Spiritui sancto.

Expositio Textus.

DE MATERIA præsentis articuli tractat
Suar. lib. 12. c. 2. ubi negat filium proprie
seipsum mittere; quia non procedit à seipso: &
eadem ratione docet patrem non posse sei-
psum mittere. Sed difficultatem hanc su-
perius absoluius in controuer-
sia ad primum arti-
culum.

NAZ. in 1. part. D. Th. tom. 2.

ARTICVLVS QVINTVS.

Virum filio conueniat inuisibiliter mitti.

AD Quintum sic proceditur. Videtur, quod filio
non conueniat inuisibiliter mitti. Missio enim
inuisibilis diuinæ personæ attenditur, secundum dona
gratiæ, sed omnia dona gratiæ pertinent ad Spiritum
sanctum secundum illud 1. Cor. 12. Omnia operatur
vnus atque idem spiritus. ergo inuisibiliter non mitti-
tur nisi Spiritus sanctus.

230
1. dist. 13. q.
4. art. 1. 68
4. con. c. 8.
Co. 9. 2.
ca. 23. co. 2.

2 Præterea. Missio diuinæ personæ fit secundum
gratiam gratum facientem. Sed dona quæ pertinent
ad perfectionem intellectus, non sunt dona gratiæ
gratum facientis, cum sine charitate possint haberi,
secundum illud 1. ad Cor. 13. Si habuerio prophetiam,
& no. myst. o. & omnem scientiam, & si habuerio om-
nem si. ita vt mon. trans. charitatem autem non ha-
beam, nihil sum. Cum ergo filius procedat, vt verbum
intellectus, videtur quod non conueniat sibi inuisibili-
ter mitti.

3 Præterea. Missio diuinæ personæ est quedam
processio, vt dictum est. * Sed alia est processio filij, a-
lia Spiritus S. Ergo & alia missio, si vterque mittitur.
Et sic altera earum superflua erit, cum vna sit sufficiens huius q.
ad sanctificandam creaturam.

Art. præc.
& artic. 1.

Sed contra est, quod Sap. 9. dicitur de diuinæ Sa-
pientia. Mitte illam de celis sanctus tuus, & à sede ma-
gnitudinis tuæ.

Respondeo dicendum, quod per gratiam gratum
facientem tota Trinitas inhabitat mentem, secun-
dum illud Ioan. 14. Ad eum veniemus, & mansionem
apud eum faciemus. Mitti autem personam diuinam
at aliquem per inuisibilem gratiam, significat nouum
modum inhabitandi illius personæ, & originem eius
ab alia. Vnde cum tam filio quam Spiritui sancto
conueniat, & inhabitare per gratiam, & ab alio esse,
utriusque conuenit inuisibiliter mitti. Patri autem licet
conueniat inhabitare per gratiam, non tamen sibi
conuenit ab alio esse, & per consequens nec mitti.

Ad primum ergo dicendum, quod licet omnia do-
na in quantum dona sunt, attribuantur Spiritui san-
cto (quia habet rationem primi doni secundum quod
est amor; vt supra dictum est) aliqua tamen dona se-
cundum proprias rationes attribuantur per quan-
dam appropriationem filij, scilicet illa quæ pertinent
ad intellectum. Et secundum illa dona attenditur
missio filio. Vnde Aug. * dicit 4. de Trin. quod tam in-
uisibiliter filius cuiquam mittitur, cum à quoquam
cognoscitur atque percipitur.

Lib. 4. de tri.
ca. 20. circa
med. 10. 3.

Ad secundum dicendum, quod anima per gratiam
conformatur Deo. Vnde ad hoc quod aliqua persona
diuina mittatur ad aliquem per gratiam, oportet
quod fiat assimilatio illius ad diuinam personam, quæ
mittitur per aliquod gratiæ donum. Et quia Spiritus
sanctus est amor, per donum charitatis anima
Spiritui sancto assimilatur. Vnde secundum modum
charitatis attenditur missio Spiritui sancti. Filius au-
tem est verbum, non qualecunque, sed spirans amo-
rem. Vnde Aug. dicit in * 9. lib. de Trin. Verbum autem
quod insinuare intendimus, cum amore notitia est.
Non igitur secundum quamlibet perfectionem intel-
lectus mittitur filius, sed secundum talem institutio-
nem, vel instructionem intellectus, quæ prorumpat in
affectum amoris, vt dicitur Ioan. 6. Omnis qui audi-
uit à patre, & didicit, venit ad me. Et in Ps. In medi-
mea exarscit ignis. Et idè signanter dicit August. * hoc. c. 11. in
quod filius mittitur cum à quoquam cognoscitur atque
percipitur. Perceptio autem experimentalem quan-
dam notitiam significat. Et hac proprie dicitur sapi-
entia, quasi sapida scientia, secundum illud Eccl. 6.
Sapientia doctrina secundum nomen eius est.

Lib. 9. de tri.
ca. 10. cir. f.
10. 3.

Gg

Ad

Ad Tertium dicendum, quod cum missio importet originem personae missae, & inhabitationem per gratiam (ut supra dictum est) si loquamur de missione quantum ad originem, sic missio filij distinguitur à missione Spiritus sancti, sicut & generatio à processione. Si autem quantum ad effectum gratiae, sic communicant duae missiones in radice gratiae, sed distinguuntur in effectibus gratiae: qui sunt illuminatio intellectus, & inflamatio affectus. Et sic manifestum est, quod una non potest esse sine alia, quia neutra est sine gratia gratum faciente, nec una persona separatur ab alia.

Sensus quaesiti.

QUAMVIS proponatur quaesitum de solo filio, intentio tamen est etiam quaerere de Spiritu S. ut patet conclusione utramque personam complectente: sed solius filij nomen praefert titulus, quia prima est in divinis persona procedens, & una est missionis ratio utrique procedenti personae communis. Aliam rationem reddit Iauel, non satis congruam.

Forma Textus.

CONCL. est. Tam filio, quam Spiritui S. conuenit inuisibiliter mitti. Probat. Diuinam personam mitti ad aliquem per inuisibilem gratiam significat nouum modum inhabitandi illius personae, & originem eius ab alia: sed tam filio, quam Spiritui S. conuenit inhabitare per gratiam, & ab alio esse; ergo tam filio quam Spiritui sancto conuenit inuisibiliter mitti. Maior declaratur ab opposito ex tota Trinitate & persona patris: quibus licet conueniat inhabitare per gratiam, non tamen conuenit mitti ob defectum alterius conditionis in maiori parte, quae est origo ab alio: quae nec toti simul Trinitati, nec patri conuenit.

Expositio Textus.

AD Huius articuli intelligentiam recollenda sunt dicta superius in 1. artic.

Responsionem ad secundum argumentum explicat latius author in 1. dist. 15. q. 4. ar. 1.

De distinctione verò missionum filij, & Spiritus S. differit S. D. eadem dist. & q. ar. 2. & quaedam notat Suarez. lib. 12. cap. 5. nu. 19.

ARTICVLVS SEXTVS.

Utrum missio inuisibilis fiat ad omnes, qui sunt participes gratiae.

AD Sextum sic proceditur. Videtur, quod missio inuisibilis non fiat ad omnes, qui sunt participes gratiae. Patres enim veteris testamenti, gratia participes fuerunt. Sed ad illos non videtur fuisse facta missio inuisibilis. Dicitur enim Ioannis septimo. Nondum erat spiritus datus, quia nondum erat Iesus glorificatus. Ergo missio inuisibilis non fit ad omnes, qui sunt participes gratiae.

2. Praeterea. Profectus in virtute non est nisi per gratiam. Sed missio inuisibilis non videtur attendi secundum profectum virtutis: quia profectus virtutis videtur esse continuus, cum charitas semper aut proficiat, aut deficiat. Et sic missio esset continua: ergo missio inuisibilis non fit ad omnes participes gratiae.

3. Praeterea. Christus, & beati plenissime habent gratiam. Sed ad eos non videtur fieri missio, quia missio fit ad aliquid distans. Christus autem secundum quod homo, & omnes beati, perfecte sunt uniti Deo.

A Non ergo ad omnes participes gratiae, fit missio inuisibilis.

4. Praeterea. Sacramenta nouae legis continent gratiam, nec tamen ad ea dicitur fieri missio inuisibilis. Non ergo ad omnia, quae habent gratiam, fit missio inuisibilis.

Sed contra est, quod secundum Augustinum* missio inuisibilis fit ad sanctificandam creaturam. Omnis autem creatura habens gratiam sanctificatur. Ergo ad omnem creaturam huiusmodi fit missio inuisibilis.

Respondeo. Dicendum, quod (sicut supra dictum est) missio de sui ratione importat, quod ille, qui mittitur, vel incipiat esse ubi prius non fuit (sicut accidit in rebus creatis) vel incipiat esse ubi prius fuit, sed quodam modo nouo, secundum quod missio attribuitur diuinis personis. Sic ergo in eo d. ad quem fit missio, oportet duo considerare: scilicet inhabitationem gratiae, & immutationem quandam per gratiam. Ad omnes ergo fit missio inuisibilis, in quibus haec duo inueniuntur.

Ad Primum ergo dicendum, quod missio inuisibilis est facta ad patres veteris testamenti. Vnde dicit Augustinus* 4. de Trinitate, quod secundum quod filius mittitur inuisibiliter, fit in hominibus, aut cum hominibus. Hoc autem antea factum est in patribus, & prophetis. Cum ergo dicitur, Nondum erat datus spiritus, intelligimus de illa datione cum signo visibili, quae facta est in die Pentecostes.

Ad Secundum dicendum, quod etiam secundum profectum virtutis, aut augmentum gratiae fit missio inuisibilis. Vnde Augustinus dicit* quarto de Trinitate, quod tunc cuiquam mittitur filius, cum à quoquam cognoscitur, atque percipitur, quantum cognosci, & percipi potest pro capto, vel proficientis anima in Deum, vel perfectae animae rationalis in Deo. Sed tamen secundum illud augmentum gratiae praecipue missio inuisibilis attenditur, quando aliquis proficit in aliquem nouum actum, vel nouum statum gratiae: ut puta, cum aliquis proficit in gratiam miraculorum, aut prophetia: vel in hoc, quod ex feruore charitatis exponit se martyrio, aut abrenunciat his, quae possidet, aut quodcumque opus arduum aggreditur.

Ad Tertium dicendum, quod ad beatos est facta missio inuisibilis in ipso principio beatitudinis. Postmodum autem ad eos fit missio inuisibilis, non secundum intensionem gratiae, sed secundum quod aliqua mysteria eis reuelantur de nouo. Quod est usque ad diem iudicii: Quod quidem augmentum attenditur secundum extensionem gratiae ad plura se extendentis. Ad Christum autem fuit facta inuisibilis missio in principio suae conceptionis: & non autem postea, cum à principio suae conceptionis fuerit plenus omni sapientia, & gratia.

Ad Quartum dicendum, quod gratia est in sacramentis nouae legis instrumentaliter, sicut forma artificio est in instrumentis artis secundum quandam discursum ab agente in patiens. Missio autem non dicitur fieri nisi respectu termini. Vnde missio diuina persona non fit ad sacramenta, sed ad eos, qui per sacramenta gratiam suscipiunt.

Sensus quaesiti.

DE OMNIBUS quocumque modo gratiam participantibus haec quaestio proponitur, ut patet ex argumentis, & praesertim tertio & quarto, quo tangitur contentia gratiae in sacramentis.

Forma Textus.

CONCL. est. Missio inuisibilis fit ad omnes participes gratiae. Probat. In eo, ad quod fit missio,